

Aska härad.

Socknar: Ask, Fivelstad, Hagebyhöga, Motala socken,¹ Orlanda, Varv och Styra,² Vinnerstad,¹ Västra Ny, Västra Stenby.

Under medeltiden var häradet större än nu, i det att socknar, som nu räknas till Dals och Göstrings härad, då hörde till Aska. Några socknar ha sammanslagits: Sten och Kälvesten till Västra Stenby sn, Varv och Styra.

Häradet omfattar den urgamla kulturbygden runt Motala ströms utflöde ur Vättern och ned mot Vadstenaslätten men kan det oaktat icke sägas vara särskilt runstensrikt. Det omfattar i Brates förteckning 9 nummer, av vilka 2 endast utgjorde **ornerade småstycken** utan inskrifter. Blott 2 hela stenar voro bevarade, de övriga numren utgjordes av större eller mindre fragment eller voro för länge sedan försvunna. Sedan Brates tid har ingen ny inskrift kommit i dagen, **och** antalet kända runstenar eller fragment av runminnesvårdar **uppgår därför** alltjämt till 9. Bevarade av dessa äro blott 6, varvid är att anmärka, att en av inskrifterna, den från Kälvesten, blivit fullständigare känd, än den var på Brates tid.

Blott tre av dessa häradets inskrifter voro kända under 1600-talet (Ög 3, 4 och 8). Av de övriga voro ett par (Ög 1 och 2) Säves fynd, och de **återstående** ha inregistrerats först av Brate och i ett fall (Ög 9) av Klockhoff.

Fig. 4. Karta över runinskrifterna i Aska härad. Ög 178b är ej markerad på kartan.

¹ Vinnerstads och Motala socknar inkorporerades den 1 januari 1948 i Motala stad, men beskrivs här under Aska härad.

² Nordén anger i manustexten att Varv och Styra hade slagits samman. Detta skedde redan 1862, men då var det endast församlingarna som slogs samman, de var fortfarande två olika jordregistersocknar.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med stora reservationer. Arbetet med utgåvan avslutades 2024-12-31.